

СКОРОТЕЦА.

(*Courier.*)

Число 17.

Недели 28 Фебруара 1843.

Год. II

САНЪ ГРЛЫЧИНЪ.

(продуженіе.)

Месецъ сля, зорица се тан,
И животно на зору належе;
Анѣлъ труби, петао кукуриче;
Некъ устане умно и безумно
И погледи зорици у лице,
Да га за вьомъ не заболѣ сердце
Као петла до данашнѣгъ давка,
Кой се трза пре зоре изъ санка. —
Кадъ су с' кола доле преметнула
Звезде бромъ, шивулакъ разбирамъ,
На брой нижемъ кукавице куку,
Кадъ ти кука по шестдесетъ пута
Кадъ у р. змиль давъ перно обрати. —
Надежда е Фринино осеаъ;
Одъ месеца оладакъ се баца,
Кадъ му лице облачакъ прекриив,
Пруйна роса кой измомъ пита,
Па се споси на птвичю ничу,
Кадъ помоли исподъ майке главу
И неуго у бледило чени. —
Девесилъ, когъ си лда былъ?
Кадъ не ве зна одъ чега си былъ!
Црна земль! мила родителько!
Ты си творцу тужбу оправила,
Да на плѣни неуга не трпишь;
Кажн мени где т' прежалацъ тишти?
Да л' му место твоя утробница,
Дробна, влажна л' разны поставица?
Да л' се иривнѣ по усташци шеѣ?
Ил' юштъ топла изъ сузника тече,
Па у зеби очекуе вече?
Заръ зудча жьве црве меѣ
И живота цагльмъ тинякъ смеѣ!! —

Кадъ се нигде одазвати, не ѣе,
Тако реѣи я бы рекла себи:
Ни е л' само то могъ ума пресенъ,
Ни е пресенъ, то ѣе быти есенъ
У недоба, када среѣной цвета.
Грлица е слаба нагодица
Ал' юѣ Творацъ меко сердце даде;
Па што умомъ не мож' да докучи,
То осеѣа; изъ утробе лучи
Предскаже се потаяцъ се креѣе,
Па кадъ доѣ дѣло до речива
Умъ се сплете, не зна де разбере.
Ерѣ е тайна вѣногъ ума крайна:
Ко с' напие воде забравке
Тай не води са природомъ тайне.
Те су цагльо едномъ Творцу явне.
Ал' шта блудимъ, шта ли ти се
губимъ?

Те призвѣлѣмъ црну землю майку:
Она старн, па за ме не мари! —
Казуй билько и зелена траво!
Пелевъ, невенъ и Божіе дрвце,
Кукурека, плавомиль и селевъ,
Растерача, рута и дафина,
Ела, яворъ, леска и вивяга,
Ситнацъ, божуръ зеленкада,
Перуника, кринъ и бодна дивка,
Кршоломка, гавезъ и ладолежъ
Водопія, майкина душица,
Чистацъ, рѣу што ко роса смеѣе,
Вы! сва дрва, траве, бильке цвеѣа
Све васъ молимъ, издайте ми друга:
Зракомъ самымъ, влѣгомъ и топлиномъ
Понменце заклинѣмъ васъ тужна!
Васъ: статива, заперци и цвету
Зелевъ листку в сѣ лнеомъ пупольче,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Ты пунольче, когъ не разви сунце,
Већ што зими санакъ одборави,
До пролећа будућегъ изданка:
Све васъ молимъ упутите м' другу.

Тамнѣ в сунце одъ месеца
Родителъ кадъ изгубе деца:
Кадъ се друга свогъ голуба лши
Ту се законъ у основу дрма,
Залудъ с' тап, сакрнти се не да. —
Овливадо цветомъ не цветала
За росицомъ и за влагомъ чезла
Ко едниче и лане за мајкомъ,
Ако мени голуба затаншъ.

Ты поточе, што ливаде квашишъ,
И жуборомъ тѣмъ родъ мой мамишъ,
Твое лице бы л' му огледалце
Упути ме, одведи ме другу.

На то вѣойзи потокъ одговара:
Овде бы онъ пре яркога сунца
Трипутъ гуцну, пакъ очисти крилца;
Не одлеће, већ молитву срече:
Кадъ изерица, тадъ раздвои крилца,
Па на густе синти шумске стране;
Ту се сави, ал' не знамъ где слети. —

(продуженіе слѣдує.)

ПУТОВАНЬ СРЕЗНЬВСКОГА ПО СЛАВЕНСКИМЪ ЗЕМЛЯМА.

I. Ческа и Моравска.

(продуженіе)

Юштъ се манѣ бринуло, да се остатци язычны старожитностій изнађу, кои се ил' у земљи, ил' на земљи находе. У овомъ обыру само се вданѣ единитый Калинъ може напоменути, кои в већ неколико оваковы издао, и садъ труди се, да дѣло свое продужи. У прочемъ на кабинету в доста сироме. Кадъ се око Прага по местима съ оне стране Слана и око Мелника, где су се по народу сказке юштъ изъ стары времена и у земљи остатци язычне старожитности задржале; и кадъ се по местима око Бунцлава, Тичина, Турнаве путує: то не само да се остатци давно већ пропагогъ живота виде, него се и у ѣзыку стари изражаи гово-

ра чуо: У местима око Пилзене и далѣ до найкрайне садашнѣ западногъ Славенства међе, и око саме Клатаве, Штраконица, и Будвайза може се приметити, да су Чесси, кои су кодъ правы Немаца живели, свое обычає много чистѣ, него у другимъ чесске предѣлима сачували. Докле самъ по чесской земљи путовао, имао самъ прилику съ некимъ ученымъ чесскимъ списательнима упознати се, одъ кои самъ се у филологичномъ отношеніи, ради чега самъ и путовао, асию. Тако наѣмъ у Ковану Пароха Винарискогъ, кои у нвой чесской литературы прво место заузима, и кои в као што су и многи други, вештъ у книжевномъ чесскомъ ѣзыку. Найвѣшій брой оны, кои се любовно отеческой литературы жертвую, вѣтъ Духовничество, и ово в управо стубъ чесскогъ народа.

У целой Чесской има до 4,250,000 обитавателя, одъ овы има 3 милиона Чеха, кои свой ѣзыкъ заборавили ни су; а други су или Немци или повемчени Чесси. Израилтяна има до 70,000, а Цигана одъ 2 до 3000. Немачкій ѣзыкъ влада одъ части у варошима, према жители и овде мораю чесски говорити; далѣ немачкій ѣзыкъ влада у сѣвернымъ, западнымъ и южнымъ, ац найманѣ по источнымъ међама. Свудъ по средини Чесске све в чесско заостало. Граница међу немачкомъ Чесскомъ и правомъ чистомъ чесскомъ државомъ, починюши на сѣвероисточной граници, иде одъ Браунова Райхенбергу, Мелнику, Лайтмерицу, Рабенштайну Пилзену, и Валдминхену до баварске границе, тако да кодъ Валдминхена Чесси на самой граници живе; съ оне стране Валдминхена къ югоистоку граници чесской ѣзыкъ на Яновици, Прахатици, Грацену, и увлачи се у Австриску область преко Геминда у Личау после опетъ поредъ Най-

хауза гди на югу Немци јошћ кодъ Будвайза обитаваю, води у Ческу; са источне стране обитаваю Немци око Мглава и далъ съ оне стране Полика на Моравскимъ границама къ сѣверу на единомъ узкомъ комаду землѣ къ Находу, тако да око Находа, и далъ скоро до Браунове опетъ яко Чесси на Пруско-Шлезкой граници обитаваю.

Народный языкъ разликуе се по нечему одъ книжевногъ; а самъ се опетъ дели на наречія, а овако в исто еъ правима и обычайма, у чему се обитаватели на источнымъ странама, имено на бреговима одъ сѣвероистока и югоистока живећи одликую; мало в на нѣи животь грађанскій и германизамъ уплива имао, и у евему врло се мало овога међу нѣима налази; одело в по старинскомъ обычаю; свуда простота влада, сви любе песму, свирку и старе обычае. Ови више почитанія имаю за изображеніе, више несвинскости и простоте у обхођењу са обадва пола. Суевѣрїе свудъ готово еднако влада, съ томъ само разликомъ, да онуда, кудъ Немци више уплива имаю, веће се еднакости суетны мислїи могу приметити. знанѣ читаня свудъ се еднако тако рећи разпростире; при чему валя приметити, да где су Немци и Чесси у суседству, онде Чехъ сына свогъ немачки, а Немаць опетъ свогъ чески учити дав. Где в више Чеха, тамо в гостопримство веће, а и манѣ се просїяка виђа. Религиозно чувство и любовь къ свирки Чехе отликуе: нѣти се гдегодъ више побожны, духовны и мирски песама налази нег' у Ческой. Юнѣчке су песме овде занемиле, нѣти су какавъ споменъ по себи оставиле, и сама милостиня не, проси се, као обычно што бива, съ песама, него съ музикомъ или арфомъ. Не само да се никаква особита класса певача не навази, него се

ни волѣ къ ономъ не ма, што ни в духовно. У обште в кодъ Чеха песма текъ само играчка една, ако се само у прѣви или у време похођења светы места не пева. За чудо в, да се у Ческой никаквы исторички песама не налази, а врло ѣй се слабо налази о старымъ обычайма, мало елегички, али много шальвивы и хумористички има. Пословица хумористички такођеръ много има. И сказкїи садржая фантазичногъ много се налази, али се врло зло, ленливо и безстидно преповедаю. Гробови са старымъ тврдиняма врло су у Ческой редки: врбо в ова земля већ много аперїода земљодѣлства провела, само у стародревнымъ шумама и пустымъ предѣлима заостали су, у којима су тврдинѣ много ређе, него гробови. Такови су преко Сбраслава кодъ Раднице, Лопате не далеко одъ Сваглаве, и на више другїи места у Ческой разсеяни. Форма имъ в као по Русси: сирѣчь една стена као прстенѣ, кои съ едне стране врата има, а у среди в издублѣнїи; врата су садъ съ едне, садъ опетъ съ друге стране, но понайвише одъ истока. У шанцехи се само црепови виде, и тамо амо разбачено каменѣ. Целозупне урне съ непеломъ и другимъ предметима налазе се у земљи, и може быти, да су се пре надъ нѣима гробови узвышавали, којима данасъ никавогъ трага не ма.

Моравска ми в јошћ више предмета за испытываѣ и за ученость предъ очи ставила. Она в у пређашнымъ вековима мало трвила нападенія, манѣ и изображена и просвештена, али у вишемъ степену свою народность сачувала, и дав намъ у обзыру обычая и языка тако многа, различита изображенія, да онай, кон стваръ сматра, скоро у свакомъ буѣаку нешто сво налази, кое в истина мало позкато, али заслужуе, да се добро позна. И великъ ново и

мало познато; врбо славенска Моравска нити в до данастъ у призрению взыка, а ни у етнографичномъ одношаю описана была. Издане о Моравской топографіе одъ Волни а и у различитымъ немачкимъ листовима и алманасима одвѣтъ су недостаточне; а што се изданія споменика народне литературе тиче, само налазимо словачке одъ Трика пословице, и одъ Сусила издане моравске песме: прва в књига мала и у итости зготовљена, а друга истина много песама у себи саджава, но у лингвистичномъ одношенію никакве цене не ма, врбо, нити имъ в порекло одъ куда су узете, дано, нити в боя местногъ наречія задржана. Но јоштъ се любкомъ надежомъ питамо, врь Сусиль свой посао продужув. Охералъ скупля матеріале за етнографию Моравску, као што и Боцекъ и Сцеберъ и неки јоштъ други млади люди путоу, да идиотизме, сказке, обичае и т. д. скупе. Све ће ово едно за другимъ у одређеномъ журналу излазити, кои се намерава у Брину издавати. Шта више, надежда в да ће се два журнала издавати.

(продуженіе слѣдуе)

ФРАНКЛИНЪ.

одъ Стаматовића.

У Енглеzско-Американскимъ населештама у Бостону 18 Јануарія 1706 године родило се едномъ сиромашномъ занатли таково едно дѣте, које в доцнѣ грађанскомъ својомъ добродѣтели на судбу свогъ отечества и цѣлогъ човечества добротворнѣ и яче нежели икои између своју нѣговогъ вѣка кнезова, державны мужева и учены людій дѣйствовало. Ово сиромашко грађанско дѣте было в Веніяминъ Франклинъ, петнайсто између седамнайсторо дѣце свои родителей. Отаць га в свомъ занату обучавао, но

кадъ в видіо да се кодъ дѣтета особити дарови налазе, то, да бы га за Богословію преправити могао, за едну годину у латинско училиште упути га, но наскоро затимъ збогъ велике свое сиротинѣ отудъ га кући поврати. Кадъ Франклинъ одъ 12 година буде, преда га отаць по желји нѣговой едномъ одъ старіи свои сынова на књигопечатателску науку. Орятскимъ свогъ брата поступанѣмъ огорченъ хтѣо в послѣ нѣкогъ времена Франклинъ да на другомъ мѣсту у службу ову стане. Но кадъ му братъ у той намѣри путь препречи, те га у Бостону за калфу не прииме, потайно остави свое отечество, и съ великимъ трудомъ у Филадельфіо дође. Овдѣ найпре, затимъ нѣколико година у Мондону, пакъ найпослѣ опетъ у Филадельфіи продужи онъ свою књигопечатателску службу. Овдѣ збогъ злогъ свогъ господара поступаня съ младымъ еднимъ своимъ другомъ, кои в новацаимао заведе онъ послѣ нѣкогъ времена дружевну књигопечатню, но наскоро затимъ у 23 своіой години почне самъ за себе радити и печатати, а на годину дана доцнѣ съ грађанскомъ едномъ дѣввойкомъ ожени се. Јоштъ одъ наймлаши свои година сведнако бы онъ, кадгодъ бы му посао допуштао быо, себе изображавао непрестано бы различне књиге читао, а често бы се и сасписательствомъ, са обштеполезнымъ и са грађанскодержавнымъ предмѣтима забавляо. Ово в онъ непрестано продужавао; но покрай свега тога свое в домостроителство и свое печатнѣ послове тако одправляо, да в наскоро јоштъ и едну папиро — и књигопродавницу саставіо, тако исто и многе друге књигопечатнѣ по другимъ околнымъ предѣлима основао, пакъ тако малопомало трудећи се имућнымъ грађаниномъ и срећнымъ отцемъ узза цѣмый свой животъ бывао.

Кады бы овогы мужа неутрудима, благословена и обштеполезна тежениа за спасителна „изобрѣтениа“ и поправляниа за изображаванѣ и обште добро, за изображательна и добротворна свогы града, свогы предѣла и свогы сѣвероамериканскогы отечества многостручна заведе- ния сама за себе стаяла, то бы она за цѣ- лый човеческый вѣкъ довольна была. Франклину благодари Европа са отече- ствомъ нѣговымъ за премнога спасителна „изобрѣтениа“. Франклину грађанину ду- жанъ в благодарити нѣговъ народъ, што га в пробудю и средстваму за напредо- ванѣ изнашао. Онъ му в основао библио- отеке, ков су се по цѣлой Америки раз- пространиле. Тако исто завео в онъ и утвердио едно американско филозофиче- ско дружество, комъ в за цѣлогъ свогы жи- вота предстоаю, као и филadelphийско Свеучилиште, коимъ в за 40 година са любавлю управляю. Франклинъ в завео и премнога друга дружба за яена заве- денія толики училишта, болница, кнѣго- печатный и кнѣгопродавница; за под- помаганѣ и подизанѣ землѣдѣлства, тер- говине и заната. Онъ в саставю друж- ство за укинуће робля, за олакшанѣ а- мерикански Индиянаца и за болъ уредбе тамница. Нѣму благодари отечество нѣ- гово збогъ первы пожарогасионица и збогъ тога, што в отечество своѣ землѣ- бранительма, а градъ свой Филадельфио укрѣпивши га съ топовницомъ снабдѣо. Цѣла Америка благодари му, што в ре- довне поште завео, надъ коима в по сви- ма сѣвероамериканскимъ Державама гла- вный Управитель быо. Као обштегъ Совѣ- та и примирителногъ суда, као свагда- шный Посланикъ земальскогъ Собора а до- цнѣ и самогъ Союза, као и наверху сво- бодны дружба налазеиий се Предсто- ятель, дѣйствовао в онъ неуморно за све оно, што в красно и добро за поправле- нѣ и за изображенѣ младежи, а особито

за изученѣ художника и рукодѣлаца. Та- ко в радю онъ за морално и политическо изображаванѣ свогы народа преко печатнѣ, преко свои за народъ кнѣга, а особито преко свои у найблагороднѣмъ смыслу издаваны новина и преко свои преизред- ны календара.

(продуженѣ слѣдуе)

ДОБРА СВЕТОВАНИЯ.

Истинный догађай нашегъ времена.

(конецъ)

Ни в доста само новаца имати, не- го ий валяна добро употребити знати. Гле- дай дакле, да ий на добро употребишь, пакъ не ти онда и Богъ твоѣ трудове бла- гословити. То в желя твоега теби до- брожелегегъ Милорда. „— Ко в садъ на свету срећни быо одъ нашегъ Конора и нѣгове супруге. Они су съ овымъ нов- цима задовлѣни были, него што в гди- кои досадъ са половиномъ света быо. — Профе и шесть неделя дана, ал' совесть Конора мучити поче зато, што онъ онай случай досадъ обявио ни в. Онъ дакле у мѣстный судъ отиде, и сва при путованю своымъ десивша се преповеди. „Ахъ бед- ный човече! одговори му на то судия, яко си погрешю, што тай случай одмани си обявио. Може быти да су они невини люди на смръть осуђени“. Судия да на то слу- гу дозвати и заповеди, да се конь вданъ оседла, а онъ дотле писмо на врховногъ судию напише. „Ево ти писмо, пакъ што брже можешъ поити у Лимеркъ. Пomy- слида одъ тебе животъ или смръть два чо- века зависи. Ни в два сата траяло, а нашъ в Коноръ већ у месту быо, гди се судъ башъ у онай паръ држао. Обоица су већ на смръть осуђени были, што су злоко- варнымъ начиномъ ноу у одну куу до- шли да преноће, пакъ домаћина убили по сказываню и заклетви супруге убиеногъ сиромаша. Премда се сви непрестано из- говарали, но то имъ в найвише главе

дошло, што су на путу ухваћени, кодъ себе новце и крвавъ ножъ имали, о чему су онъ говорили, да не знаду одъ куда, ни како су имъ се ове ствари у цепове увукле. Судъ се већъ было окончао, кадъ в Коноръ унутра ступио и писмо врховномъ судији предао. Овай кадъ писмо прочита обрати се на проче судиѣ съ речма: „Ово в господо моя! еданъ изванредный догађай; ево човека, кои не намъ цело ово злоковарно дѣло у својој ясности прадставити. Мене бы савестъ гризла, кадъ я ово далъ не бы извидіо. Зато и васъ молимъ, да овога човека речи добро послушате.“ Коноръ в већъ дотле злодѣя познао, кои в као сведокъ покрай злоковарне жене стаяо. Садъ онъ на жену прстѣ пружи съ речма: „Жена в ова Господо! целогъ убивства найглавниѣ узрокъ. Она кодъ прозора стовѣни, са овимъ злодѣіомъ, кои покрай нѣ стои разговараласе! я љу за цело и нѣговъ гласъ одма познати; то в за цело убица, я га найболѣ познаемъ по нѣговомъ япунѣту, одъ когъ овде кодъ себе нарче имамъ. Погледайте Господо моя! одкудъ в управо ово одсечено. “Докъ овај говоръ траяше, обое су као громомъ поражени были. Они су већъ своимъ лицемъ ясно сведочили, да су криви. А кадъ се по уверенію Коноровомъ знакъ и на узди види, онда му већъ ништа нужно не бѣше више сведочити. Обонца, кои су већъ на смртъ осуђени были, смртне су каштиге ослобођени, кадъ в већъ дѣло дошло на видило. А они, кои су убице, смртну су каштигу скоримъ получили. Коноръ почемъ признательность одъ суда, а захвалность вечиту одъ невины сужника досадашњи прими, врати се својој кући радостанъ и весео. Онъ в у кругу миле породице своѣ срећне и задовольне дане проводіо; а благословъ божіи сва в нѣгова дѣла и предпріятія пратио!

съ немачкогъ превео.

Срболубъ.

Ной.

Садъ љу да летимъ, викне исполнѣній нойи скупльнѣй птачій народъ стояше у озбыльномъ ожиданію. Садъ љу да летимъ викне онъ повторително, разшири своя силна крыла и подобно лађи съ разширенымъ вѣтрилами одлетн онъ по земљи, безъ да в ову ма само съ еднимъ коракомъ изгубыо. —

Ево гледте поетычногъ образа оны непоетычнѣй глава, коѣ се у првымъ редцыма нѣовы безграничны. Од гордымъ перѣмъ поносе, пакъ прете, да љеду се више облака и звѣзда попети, а ништа манъ све единако по пращини иду.

А. А.

МУДРА ИЗРЕЧЕНІЯ.

Раденымъ быти, прво в людско опредѣленіе, и све друго време, кадъ в человекъ принуђенъ одмарати се, требало бы да на то употреби, да точно познаніе виѣшны стваріи себи прибави, коѣ не му у будуће опетъ нѣгово дѣлованѣ олакшати.

Геге.

Опомянѣ доброгъ ни в тайно, оно найяснѣе у последнѣмъ часу звони.

Коцебъ.

Само паметанъ може любити, другій само тражи.

Афраніусъ.

Свобода в животъ народа и земля — деспотизамъ нѣнна смртъ.

Бартел.

Све в оно добро, што в природа уредила.

Е. С.

Пріятельство не ма црквени капеле, кою бы човечія рука сазидала; — сердце в нѣгова свѣтиня.

Хипель.

Права дражестъ обхођеня са правымъ пріятелима состои се у искренности сердца кадъ се свако чувствованѣ и свака мысао саобщтава, кадъ свакій о себи онако чувствуетъ, као што треба, и показуе се, као што в.

Русовъ.

ТРГОВИНА И ИНДУСТРИЈА.

Руссія и Азія. Еданъ у Г. Ериана Архив и саобштенъ, одъ чети весма основанъ члавакъ, кои изъ пера некогъ ученогъ штатистикера произтиче, овако о овомъ предмету гласи: Руссія по своѣмъ географичномъ положаю колико Азию толико Европи принадлежи, и према е сами њѣни материјални интереси далеко веѣма западу привезују, то опетъ се чини, као да Енглезка не ма неправу, што Русію као своју саверницу на истоку сматра; ерѣ одъ Дунаја до Амуре простиру се њѣне граничне поште, и сваки потресъ ове линіе на југу, непосредствено се и сѣверу саобштава. Свуда, где е годъ Руссія са самоѣмъ своѣмъ снагомъ стала, срета е Енглезка, гоѣна одъ заповести свогъ интереса, и закона свогъ развитка. Умерена сигурности правила, коју Руссія противъ помора на наушћу Дунаја установљава, чине се, да ће трговину Енглезке са Молдавиомъ и Влашкомъ потрести. Енглези, што одъ Трапезунта долазе, у обзыру продае еспала боре се са Рускимъ трговцима, кои крозъ Транскавказку и по каспискомъ мору трговачке путове себи отворају. И тако свагда се сретано, ни е могуће, да се између ове две силе збогъ узаймногъ интереса распре не роде. — При садашњимъ стану трговине између Русіи и Европе нужна бы само была владѣнія умерена правила, да се овой или оной грани допусти, да се на еданпутъ знатно разтегне. Напредакъ на селбина и радности обезбеђуе све већу и већу продају у Европи. У Азию е сасвимъ противно; а особито у онымъ частима средоточне Азије у кое само Русія съ трговинимъ доћи може, тако е бедно и жалостно станѣ, и у обзыру живованя и у приречію природе, да се никакове корысти изъ њѣногъ саюза ни садъ ни у будуће не могу очекивати. Зато е одъ врло мале цене, ако е кои у њѣной првѣи, и не бы нимало светло было за првенство се њѣно борити, чимъ бы и најманѣи немиръ у европейској трговини држава проузроковало. —

ПРЕГЛЕДЪ ЛИТЕРАТУРЕ

польске

Стан. Долинскій написао е преповедку: „Мирославъ и Вѣслава“ или славенски крстоносци у Палестини.

Између больи поэва у полячкој белетристики брон се преповедка „Вендровка“, одъ Казимира издана, у којој се жмвотъ и обычаи Бело Русіи врло лено описују.

Ед. Одињѣцъ издао е (у Лииској 1842) трећу часть свои поетички превода.

Одъ Ант. Карсницкогъ изишло е на светъ путовањѣ у Италију.

По начину францускогъ Боитарда изишло е у Баршави 1842 у три части списаніе, кое о законима светске организације и човечіе парави у виду путописа и преповедки хумористички дѣйствуе.

Браковскій професоръ Койсіевѣцъ издае о стала дѣла Хег. Колатая, одъ кои прва часть историчка испытываня, друга писма, трећа различна сочиненія садржава.

(D. u. T.)

В Ъ С Т И.

Пешта. Њѣгово Высокоблагородіе Врховный наши народны школа Надзыратель Г. Евгеній отъ Ђурковицъ данасъ е изъ Сомбора са испита препарандски ученика ерѣно у Пешту приснео Цѣль овогъ путешествія доцніе обширніе ће се обнародовати.

Последнѣ число маѣарскв Позива „Влагъ“ преповеда слѣдуюћий страовитый случай, изъ Великогъ Бечкерека одъ 26 Фебруара: Две милѣ одаде у селу „Сарчи“ обитаваше Графъ Фердинандъ Найпергъ, Ритмайстеръ Ц. К. Хусарске регименте. Еданаутъ догоди да се младежь овога места 22. овогъ месеца у крчи едной веселила, гди е и Графъ са еднимъ лайтвантомъ у другой соби за вечеромъ седіо. Између проче младежи была су у крчи и три Хусарска каплара, одъ кои двоци Ритмайстеръ изъ крче изтера зато, што су пре неколико дана пјани были. Мало затымъ у највећој ярости дођу ова два каплара съ пунымъ пиштольима у крчу, протурају се крозъ гомилу, и еданъ одъ њѣн управи пиштоль на Графа! но овај не опали у првѣи ма! зато капларъ другій иза пояса извади и пукне, но на срећу покрај ногу Графови танета изъ пиштоля пролете. На то Графъ у највећемъ ужасе устане, благимъ речма поче овогъ советовати, и да бы се одбраніо, увати га преко среде, но међутимъ другій капларъ саспе несрећномъ Графу пунъ пиштоль у леѣа и овај безчувственъ на землю паде. — Говори се, да су убице у овомъ часу на ново пиштоль свое напунили и подуже Графа сматли, не ће а, какову живота искру показати, но кадъ виде, да овај више не дише, онда посреде народа (!) на полѣ изиђу, седну на свое коѣ и отиду. Несрећный Графъ до штѣ е читавъ дѣн у највећимъ мукама живіо и текъ

4 Фебруара у 28 години живота свогъ душу испустио. Онъ е съ najveћомъ войничкомъ почешу погребенъ. А убице су 25 Фебр. не далеко ода места Сарче ухаћени и сада праведну каштигу за свое бездѣлие очекују! —

ПУТЬ ПО СВЕТУ.

(Постеля Русскогъ Цара). Малой дворецъ зовесе еданъ малый одъ Цара Никола саграћенъ змакъ, гди изъ међу свию стварий постеля Рускогъ Цара свакога, кой у нѣгову спаваћу собу уђе, до удивленія довести мора, когодъ си можебыти представля, да Царевнѣ само на баршуну и лстущыма одъ пера спаваю, а овде нѣгову тврду сламницу види, на коий Царъ Никола безъ уметка, безъ лстуха или модраца непосредственно почива. Она е тако тврдо набива, да сигурно едва кои русскій простакъ тврђу постелю има одъ нѣговогъ Цара. Постели стон у едномъ буцаку собе, сасвымъ невзкитћене, одъ кое су дуварови бело окречени и голн.

А.

(Добаръ лекъ противъ пияница). Княжеско Валдекско владѣние издало е недавно еданъ безъ сумнѣ врло практичанъ законъ противъ пияница, у комъ стон: „Таковымъ особама, кое су надлежаательствама сигурно као пиянице познате, треба безъ призрачнѣ на нѣова остала отношенія да се полицайно допуштени къ женитби тако дуго узкрати, докъ они крозь нѣовъ живлѣнн начинъ неосведоче, да су се поправили“, Съ тымъ же се сигурно многа брачна несрећа, м у слѣдъ тога множина човеческе бѣде укинута.“

А.

у Хамбургу изишла е една заповѣсть, коя све дугове за ракию, за необвзательне изяенюе.

А.

СМЕСИЦЕ.

(Трговина съ роблѣмъ у сравненю съ догаћаемъ, кои у самомъ естеству быва) Невманъ, славный Енглезскій естествоиспытатель преповеда слѣдуюий догаћай о мравима, кои управо оныма за велико доказательство служити може кон „продаю съ роблѣмъ“ одобраваю, ерѣ овай догаћай по самой варави быва. Невманъ у свомъ естествословю између

прочегъ овако говори о мравима: „Има особитый некѣй родъ мравий, кои друге мраве батаю, и силломъ ии гоне да нѣима послове извршую; дакле мы ове последнѣ, као неко — роблѣ сматрати можемо. — Првый е родъ мравий по момъ досадашнѣмъ исчитаню црвене нлц бледе бое; а онай родъ мравий, кои се као роблѣ сматра, црнъ е. Време робства трае 10 неделя. Кадъ већ црвены родъ мравий плѣнити намерава, то онда напредъ шпione шалѣ, да се извести, гди се управо црни налазе мрави, и кадъ већ ови све околности провиде, то се онда натрагъ къ своимъ врааю. Садъ текъ велика чета црвены мравий пође да плѣни; нѣи 8 или 12 предходе у место авангарде; разиђу се, тамо амо гнорюю по травы, и кадъ на црне наиђу, то бой тако жестокъ започну, да млоги и съ едне и съ друге стране мртви остану. Кадъ већ, као што обично быва, црвени мрави црне победе, онда свое робове напредъ тераю, други пакъ гнѣзда нѣова оплѣне и чауре са собомъ однесу. Како роблѣ одъ црны мравий, тако и оны, кои же се истомъ излегнути, мора за 10 неделя непрестано црвенымъ мравима као своимъ господарима ела носити, гнѣзда и све друге послове као и друго роблѣ извршивати!“

НОШИВО.

(съ образомъ ч. 6)

Данашнѣмъ числу приклячуемо три посланки турска, коима е одело Г. Адамъ Косхаль, овдѣшнѣй искусный кроячъ иравю, и кое се турскомъ Султану тако допало, да е реченогъ кроляча обнадеждю, да же и себи дати такове хальине кодъ нѣга направити. Изъ овогъ узрока и мы му посао нѣговъ у нашемъ Листу почитаемой публики саобщитаво и нѣга као едного одъ найискуснѣи овдѣшнѣи крояча препоручемо.

ПОГРЕШКЕ.

У предходенемъ числу слѣдуоже се налазе погрешке: на стр. 93. 6. вр. стиха: скитльннومه м. скитльнвоме; у последн. вр. гое м. мое; на стр. 96. Августинъ м. Августинъ; надежде м. надежде.

Цена ране 24. Фебр. на Пешт. пияци
Пешт. меровъ, грош. 6. вр.

	наиб.	сред.	лош.
Чисто жито	140	140	135
Наполица	110	110	—
Ражъ	90	90	86
Бчамъ	74	74	70
Зобъ	60	60	56
Кукурузъ	84	84	80

Издаватель Димитрій Ювановићъ. (Bastei' Gasse Nr. 349)

У ПЕШТИ словима Байцеловымъ.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS